

İkale sözleşmesi kapsamında kesilen vergiler iade ediliyor

30 Ocak'ta yeni bir yasa (7162 sayılı) yayımlandı. Bu yasa vergiyle ilgili de hükümler içeriyor. Bunlardan en önemlisini ise 27 Mart 2018 tarihinden önce ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar üzerinden kesilen vergilerin iade edilmesi oluşturuyor.

Mecliste 18 Ocak'ta kabul edilmiş olan 7162 sayılı yasa nihayet 30 Ocak'ta yayımlanıp yürürlüğe girdi. Yasa, gelir ve kurumlar vergileri ile katma değer vergisine (KDV) ilişkin değişiklikler içeriyor.

Biz de bu hafta, ikale sözleşmeleri kapsamında yapılan ödemelerden kesilen vergilerin iadesi konusu başta olmak üzere, bu yasayla vergi mevzuatında yapılan değişiklikler üzerinde duracağız.

İKALE SÖZLEŞMESİ NEDİR?

Son günlerde, ikale ve ikale sözleşmesi gibi kavramları sıklıkla duyar olduk. Bozma sözleşmesi de denen bu uygulama, tarafların (işçi ve işveren) ortak iradesiyle iş akdinin sona erdirilmesi olarak tanımlanıyor.

Mali İdare, ikale sözleşmesi kapsamında işverenin işçiye yaptığı ödemelerle ilgili olarak son yıllarda verdiği birçok yazılı görüşte, bu ödemelerin, kıdem tazminatına tekabül eden kısmının gelir vergisinden istisna olduğunu söylüyordu.

2018 yılında çıkan 7103 sayılı yasayla Mali İdare'nin bu görüşleriyle benzer yönde düzenleme yapıldı. Buna göre hizmet erbabına hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra; karşılıklı sonlandırma veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar ile iş kaybı, iş sonu ve iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödeme ve yardımların gelir vergisinden istisna olduğu hükme bağlandı.

Ancak bu kapsamda yapılan ödemelerin tamamı değil, kıdem tazminatı tavanına kadar olan kısmı istisna olarak değerlendiriliyor. Yani 27 Mart 2018 tarihinden itibaren yapılan bu tür ödemelerde; kıdem tazminatı tavanına kadar olan kısım üzerinden gelir vergisi kesilmiyor, aşması durumunda ise aşan kısım gelir vergisine tabi tutuluyor.

ESKİDEN KESİLENLER İADE EDİLİYOR

Peki, 27 Mart 2018 tarihinden önce, başta ikale sözleşmesi kapsamında ödenenler olmak üzere iş kaybı, iş sonu ve iş güvencesi gibi tazminatlar üzerinden vergi

kesilmişse bunlar ne olacak? Yazımızın başında değindiğimiz yasa (7162 sayılı) bu kapsamda kesilmiş vergilerin iade alınabilmesinin önünü açıyor.

Bunun için aldıkları söz konusu tazminatlar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmış olan hizmet erbabının, düzeltme zamanasını süresi içerisinde tarha yetkili vergi dairelerine başvurmaları gerekiyor. Ayrıca söz konusu iadenin alınabilmesi için dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi şartı da bulunuyor. İfadeye başvuru davasından vazgeçenlerden yargılama giderleri ve vekâlet ücreti de alınmayacak.

Niye bu iade yapılıyor diye sorabilirsiniz. Bu konuda birçok dava açılmıştı ve davalar da idarenin aleyhine sonuçlanıyordu. Böyle bir iade sistemi ile uyumsuzlukların sonlandırılması ve bu sayede idare ile yargının iş yükünün hafifletilmesi amaçlanıyor.

Bu konuyla ilgili iki husus çok önemli: Birincisi, yukarıda belirtilen ödemeler üzerinden 27 Mart 2018 tarihinden önce yapılmış olan vergi kesintilerinin iade kapsamında olması. Yani bu tarihten sonra kesinti yapılmışsa bu hüküm kapsamında iade için başvurulması mümkün değil.

İkinci önemli konu da, iadenin yukarıda sayılan tazminatlar (ikale, iş kaybı, iş sonu ve iş güvencesi tazminatları gibi) üzerinden 27 Mart 2018 tarihinden önce kesilen vergilerle sınırlı olmasıdır. Yani bu ödemeler dışındaki normal ücret, ihbar tazminatı, izin parası gibi ödemeler üzerinden kesilmiş olan vergilerin bu madde kapsamında iade istenmesi mümkün bulunmuyor.

İŞE BAŞLATMAMA TAZMİNATI

Gelir vergisi yasasında; ölüm, engellilik, hastalık ve işsizlik sebepleriyle (işe başlatmama tazminatı dahil) verilen tazminat ve yapılan yardımların gelir vergisinden istisna olduğuna dair düzenleme bulunuyordu.

Yeni yasayla; ölüm, engellilik ve hastalık sebebiyle verilen tazminat ve yardımlara ilişkin istisna uygulamasında herhangi bir değişiklik yapılmıyor. Ancak işe başlatmama tazminatları dahil işsizlik sebebiyle ödenen tazminatlar

yerine; "4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu uyarınca ödenen işsizlik ödeneği ve 4857 sayılı İş Kanunu'na göre ödenen işe başlatmama tazminatı"nın gelir vergisinden istisna olarak değerlendirileceği madde metnine ekleniyor.

Düzenlemenin gerekçesinde; işverenler tarafından yukarıdaki kanunlar kapsamında olmaksızın işsizlik veya işe başlatmama vb. adlar altında yapılan çeşitli ödemelerin de anılan istisna kapsamında olduğu yönünde ihtilaflar yaratıldığı, bu nedenle istisna uygulanabilecek işsizlik ödeneği ve işe başlatmama tazminatının neler olduğu konusuna açıklık getirildiği belirtiliyor.

VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLER

Vergiye uyumlu kabul edilen mükelleflerin yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin yüzde 5'i, ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden indirilebiliyor. İndirim uygulamasından; ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile kurumlar vergisi mükellefleri (banka, sigorta ve finans kurumları hariç) yararlanabiliyor.

Bu indirimin temelinde dört şartı var. Bunlardan biri indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş, bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin kanuni süresinde ödenmiş olması. Her bir beyanname itibarıyla 10 liraya kadar olan eksik ödemeler bu şartın ihlali sayılmıyordu.

Yeni yasayla yukarıda belirtilen 10 lira, 250 lira olarak değiştiriliyor. Buna göre her bir beyanname itibarıyla 250 liraya kadar yapılan eksik ödemeler kanuni süresinde ödenme yapma şartının ihlali sayılmayacak.

TECİL ŞARTININ İHLALI

Bazı uygulamalar (örneğin ihraç kayıtlı mal teslimi) kapsamında, tecil edilen vergiler belirlenen şartların gerçekleşmesi halinde terkin ediliyor, yani siliniyor. Eğer şartlar sağlanamazsa, zamanında tecil edilmiş olan vergilerin vergi dairesine ödenmesi gerekiyor.

Yeni yasayla tecil edilen ancak terkin şartları gerçekleştirilemediğinden dolayı ödenmesi gereken vergilerin, tecil süresinin sonundan itibaren 15 gün içinde ödenmesi durumunda, uyumlu mükellef olmanın şartlarından biri olan vergilerin kanuni süresinde ödenmiş olma şartının ihlal edilmeyeceği belirtiliyor.

Örneğin KDV mevzuatında ihraç kayıtlı mal teslimlerinde, ihracatın üç ay içerisinde gerçekleştirilmesi halinde tecil edilen vergiler terkin ediliyor. Bu süre içerisinde ihracat gerçekleştirilemediği durumda süre bitiminden

itibaren 15 gün içinde bu KDV'ler ödenirse, tahakkuk eden vergilerin kanuni süresinde ödenmiş olması şartının ihlal edilmediği kabul edilecek.

Bu hükümler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde dikkate alınacak.

İNTERNETTEN SATANLAR DA MUAF

Başta ev hanımları olmak üzere oturdukları evlerde imal ettikleri havlu, örtü, çarşaf, çorap, örgü, dantel, tarhana, erişte, mantı gibi malları işyeri açmaksızın satanlar esnaf muaflığından yararlanıyorlar. Yani bu gelirleri üzerinden gelir vergisi ödemedikleri gibi beyanname de vermiyorlar.

Söz konusu kişilerce üretilen bu malların fiziken değil de internet ortamında satılması durumunda ise bu muafiyetten yararlanılamıyordu. Yeni yasayla evlerde üretilen bu malların internet ortamında satılması halinde de esnaf muaflığından yararlanılabileceğine ilişkin düzenleme yapıldı. Ancak yıllık satış tutarının, yıllık asgari ücreti aşmaması gerekiyor. 2019 yılında yıllık asgari ücret 30 bin 800 lira olarak uygulanıyor.

FİNAL MAÇLARINDA İSTISNA

2019 UEFA süper kupa finali ve 2020 UEFA şampiyonlar ligi finali müsabakaları ülkemizde oynanacak. Buna ilişkin olarak;

- UEFA (Avrupa Futbol Federasyonu Birliği),
- Katılımcı futbol kulüpleri,
- Organizasyonda görevli dar mükellef kurumlara,

bu müsabakalar dolayısıyla yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifalarına KDV istisnası getirildi. Bunların, söz konusu müsabakalar dolayısıyla yapacakları mal teslimleri ve hizmet ifaları da KDV'den istisna olarak değerlendirilecek.

Bu düzenleme tam istisna niteliğinde olduğundan, istisna kapsamındaki teslimlere ilişkin olarak yüklenen vergiler de indirim konusu yapılabilecek. Hatta indirim yoluyla telafi edilemeyen vergilerin iadesi de talep edilebilecek.

Yukarıda yer alan birlik, kulüp ve kurumlara ayrıca söz konusu müsabakaların Türkiye'de oynanmasına ilişkin olarak Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratları dolayısıyla gelir ve kurumlar vergisi muafiyeti de sağlıyor. Bu muafiyet tevkif yoluyla alınan vergileri de kapsıyor.